

tilbage; men der er dog foregaaet en Ting, som han, saa vidt jeg hørte, ikke nævnte, medens jeg dog tror, at den ogsaa bør komme i Betragtning her, navnlig for at vise, hvor vanskeligt og langvarigt det er at faae en Reform fremmet, som griber ind i Universitetets Forhold. I Mæret 1859 og derefter i Mæret 1860 stillede den daværende Rigsdagsmand [for Holbæk Amts 2den Valgfreds, Oberst Eschering, et Forslag, som vedrørte disse Forhold. Det gik ganske vist ikke ud paa Oprettelsen af Examenskommissioner, men det gik ud paa at forandre Virkningerne af den juridiske Examen, og under den Forhandling, som den Gang fandt Sted, blev det udførlig omtalt, hvilken skadelig Indflydelse det har paa Universitetets Videnskabelighed, at Embedsexaminer ogsaa holdtes der og af Mænd, som docere Videnskaben. Der blev i Anledning af denne Sag i Mæret 1860 nedsat et Udvalg, og i Indledning til den Betænkning, som da blev afgivet, og som findes i Anhang B. for 12te Samling, vil man finde, hvorledes det der har været bragt paa Dntale, at Afholdelsen af den juridiske Examen — det er ganske vist kun et enkelt af de Sag, her omtales — burde henlægges under Højesteret. Der blev ved samme Leilighed henvist til, hvad den ærede Ordfører for Forespørgerne ogsaa i Dag mindede om, at man i andre Lande, navnlig i Slesvig og Holsten, havde en lignende Indretning, nemlig at Domstolene eller Udvalg deraf optraadte som Examenskommissioner. Jeg finder, at man billigtvis bør drage dette Moment frem, fordi det netop styrker den ærede Forespørgers og hans Meningsfællers Fordring, at der allerede for saa lang Tid siden er gjort en lignende Fordring her fra et Udvalgs Side, som blev nedsat i denne Anledning. Det har ogsaa glædet mig at se, at vi blandt de Mænd, som udtalte sig i denne Betænkning, finde Grundtvig, som en fordomsfri Mand lige over for Examensvæsenet, uagtet han i øvrigt optraadte meget moderat i denne Sag. Den nuværende høitærede Justitsminister var ogsaa Medlem af Udvalget, og vil jo kunne være Bidne til, at denne Sag, for saa vidt man ikke nøie har den i Minde, er gaaet til, saaledes som jeg her anfører. Det Hele endte med en Dagsorden, som havde Hensyn til Sagen i den Form, hvori den da forelaa, nemlig med Hensyn til Spørgsmaalet om Forandring af de Paragrafer, der give visse Privilegier til juridiske Kandidater med fremste Karakter; men der udtales tillige deri, at man antager, at Regjeringen vil sørge for, at der sker Skridt, som imødekomme de Fordringer, der ere gjorte ved den paa-gjældende Leilighed. Jeg skalde altsaa ønske, at den høitærede Minister vil lade det, der den Gang skete, være en yderligere Opfordring til nu at gaa frem i Sagen. Er den ikke bleven moden siden 1859—60, tvivler jeg om, at Mange af os her ville opleve, at den Sæd, som den Gang blev ned-

lagt, vil bære nogen Frugt. Jeg haaber altsaa, at ogsaa dette Moment vil kunne være et lille Lod i Bægtfaalen over for den ærede Ministers Betænkneligheder. At han vil høre de Mænd, som have indhentet en Erfaring, finder jeg ganske i sin Orden, thi hvorfor skulle vi have forudsat, at der saaledes Erfaring, naar vi ikke vilde høre, hvad der var af deraf; men jeg vil haabe, at den ærede Minister ikke her, som det saa ofte er gaaet, lader sig standse, fordi enkelte Mand maaske ikke have kunnet sætte sig ind i, hvilke Krav der kan gøres, eller som i hvert Fald ikke have den Sympathi derved, som findes her hos en stor Del af Rigsdagens Medlemmer, og det ikke blot Medlemmer af dette, men ogsaa af det andet Thing. Der er dog efter min Overbevisning helt andre Vanskeligheder i Veien her; thi det blev allerede den Gang ikke uden Grund fremdraget, at en Del af Universitetets Indflydelse paa mange Forhold i Staten vilde bortfalde, naar Magten til at dømmes over, hvorvidt Folk vare brugbare til mange af de vigtigste Embeder, blev taget ud af dets Haand; men da den ærede Minister jo ikke selv har fundt sig som en Mand, der ikke tør siges at henhøre til dem, der ere grebne af en stærk Korporationskaand, navnlig over for Videnskaben, haaber jeg, at vi ogsaa her maa se ham ret snart at gribe ind.

Frederiksen: Uagtet jeg ikke her ønsker udførligere at inklade mig paa denne Sag, kan jeg dog ikke undlade at gjentage, hvad jeg tidligere har ytret, naar denne Sag har været for. Jeg tror nemlig, det vil være nødvendigt, at der, naar vi komme til Examenskommissioner i de tre Fakulteter, om hvilke der her nærmest er Spørgsmaal, tillige ved Universitetet maa indføres særlige, mere videnskabelige Prøver i Lighed med dem, man for Tiden har i det filosofiske Fakultet, og som mere have Karakteren af Magisterkonferenser. Da jeg tidligere har haft Leilighed til at udtale min Mening i saa Henseende, skal jeg ikke for Dieblisket gaa nærmere ind paa, hvorfor dette af andre Grunde vilde være særdeles vigtigt og overordentlig hensigtsmæssigt og gavnligt for den historiske Udvikling i Landet ligesom ogsaa for det praktiske Liv. Jeg skal indbrønne, at der, ogsaa efter min Opfattelse, for Tiden finder et temmelig betydeligt Kraftspild Sted ved Universitetsstudierne, som ganske vist for en Del vilde falde bort, naar Examenskommissionerne gjorde Studiet og Examen betydelig lettere; men netop derfor tror jeg, det vilde være i høi Grad vigtigt, om man tillige indførte mere specielle videnskabelige Prøver, som ganske vist ikke vilde kunne holdes uden ved selve Universitetet, og hvor de Færet, som man mener ligger i selve Examens Afholdelse alene ved Professorerne, ikke vilde være tilstede.

Oct. Hansen: Det, jeg ønskede at gjøre